

KRATKE VIJESTI

EU-OV PROJEKT MONITOREE – POBOLJŠANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI PUTEM PAMETNIJIH SUSTAVA UPRAVLJANJA

Na prvim konzultacijama u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost okupili su se dionici novoga Interregova projekta MonitorEE – poboljšanje energetske učinkovitosti putem pametnijih sustava upravljanja. Interreg Europe jest program međuregionalne suradnje koji sufinancira Europska unija, a koja na taj način nastoji smanjiti razlike u razinama razvoja, rasta i kvalitete života unutar europskih regija i između njih.

Cilj projekta MonitorEE jest razmjena znanja i iskustava među zemljama partnerima projekta, odnosno institucijama koje sudjeluju u kreiranju i provedbi lokalnih, regionalnih i nacionalnih politika iz područja energetske učinkovitosti. U skladu s time će zemlje partneri, Španjolska, Finska, Rumunjska, Francuska i Poljska, Hrvatskoj preko svojih primjera dobre prakse pružiti uvid u poboljšanje zakonodavnoga okvira koji se odnosi na energetske učinkovitost, a istodobno će i Hrvatska predstaviti svoje primjere i rezultate brojnih provedenih projekata. Time će se doprinijeti stvaranju okružja koje nudi mogućnosti za razmjenu rješenja o pitanjima regionalnoga razvoja. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost već je sudjelovao u jednome projektu Interreg Europea pod nazivom FIRESPOL, usmjerenog na financijske instrumente u projektima obnovljivih izvora energije koji je uspješno završen 2022.

Projekt MonitorEE počeo se provoditi 1. ožujka 2023. i trajat će četiri godine. Španjolski partner jest voditelj projektoga tima, dok je nositelj projekta u Hrvatskoj Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Predrag Čuljak, voditelj pro-

jekta MonitorEE, istaknuo je kako se projektom želi poboljšati zakonodavni okvir, odnosno programe, zakone i uredbe koji se odnose na energetske učinkovitost i performanse u zgradama, a posebno se želi utjecati na strateški dokument Dugoročna strategija obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine. Ukupna vrijednost projekta je 1,4 milijuna eura, od čega je 80 posto bespovratnih sredstava osigurano iz Europskoga fonda za regionalni razvoj (EFRR). Dio koji se odnosi na Fond iznosi 211 tisuća eura, od čega je gotovo 170 tisuća bespovratno. Uz predstavnike Fonda u prvim konzultacijama sudjelovali su predstavnici Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Hrvatske energetske regulatorne agencije, Hrvatske gospodarske komore i *HEP ESCO-a*. U projekt su uključeni i APN i Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a dobrodošle su i ostale zainteresirane institucije. ▀

U KBC-U SESTRE MILOSRDNICE OBNAVLJA SE ŠEST ZGRADA OŠTEĆENIH U POTRESU

U KBC-u *Sestre milosrdnice* u punom je jeku poslijepotresna obnova. Iz temelja se obnavlja šest zgrada, no unatoč tome bolnica je, prvi put nakon koronakrize, ostvarila broj pregleda i zahvata iznad limita, istaknuo je ravnatelj Davor Vagić nakon obilaska objekata u obnovi. Objekte u obnovi uz ravnatelja Vagića i predstavnike medija obišli su ministar zdravstva Vili Beroš te ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branko Bačić. U cjelovitoj i konstrukcijskoj obnovi su upravna zgrada KBC-a te zgrade Interne, Kliničkoga zavoda za kemiju i endokrinologiju, Klinike za očne bolesti, Klinike za kožne i spolne bolesti te Klinike za kirurgiju. Planirano je da upravna zgrada bude

cjelovito obnovljena za 12 mjeseci, a ostale zgrade do kraja 2024.

KBC *Sestre milosrdnice* u Vinogradskoj je ulici od 1894., a dio zgrada oštećen je i u zagrebačkome i u petrinjskome potresu. Vagić je rekao da se rekonstrukcija oštećenih zgrada izvodi zahvaljujući pomoći Vlade i europskih fondova, a sredstva su namaknuta dijelom iz Fonda solidarnosti, dijelom iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), a dijelom iz Državnog proračuna. Unatoč radovima bolnica i dalje pruža zdravstvene usluge u opsegu koji je možda i veći nego prije. Ministar Beroš rekao je da je u tijeku "povijesna protupotresna obnova" koja je puno složenija od obične obnove. Projekt je ukupne vrijednosti 73 milijuna eura, a od toga su iz Fonda solidarnosti osigurana 23 milijuna eura. Beroš je istaknuo da je bolnica unatoč radovima zadržala svoju funkciju te da kroz nju prođe oko 3200 pacijenata na dan.

U Vinogradskoj je omogućen cjelodnevni rad bolnice, u dvije smjene, a ministar je rekao kako bi to mogao biti model za rad drugih bolnica i za rješavanje problema listi čekanja. Beroš je rekao i to da je za cjelokupnu obnovu nakon potresa Vlada osigurala milijardu i tri milijuna eura iz Fonda solidarnosti te milijardu i 200 milijuna eura iz NPOO-a, što će biti dopunjeno s oko milijardu eura iz Državnog proračuna. Ministar Bačić rekao je kako je ugovoreno 1325 projekata ukupne vrijednosti 3,4 milijarde eura. Sredstva iz Fonda solidarnosti treba iskoristiti do kraja lipnja 2023. Fond solidarnosti, pojasnio je, isključivo je namijenjen za konstrukcijsku obnovu i obnovu nakon potresa zgrada javne namjene, javne komunalne i prometne infrastrukture. "Sve što je započeto i oslonjeno na Fond solidarnosti bit će i dovršeno. Preostali dio konstrukcijske obnove financirat će se iz Državnog proračuna, a cjelovita obnova iz NPOO-a", rekao je Bačić.

KRATKE VIJESTI

Izvođači radova u KBC-u *Sestre milosrdnice* su turske tvrtke *Akfen* i *Dost* te je u obilasku radova sudjelovao i turski veleposlanik u Hrvatskoj Yavuz Selim Kiran. ▀

REKONSTRUKCIJA LAPADSKJE OBALE

Rekonstrukcija i proširenje Lapadske obale (II., III. i IV. faza izgradnje) kapitalna je investicija od javnoga interesa koja ujedno predstavlja najveće ulaganje u prometnu infrastrukturu užega središta grada Dubrovnika u posljednjih pedeset godina. Investicija je vrijedna približno devet milijuna eura, a u cijelosti je financirana izvanproračunski, odnosno europskim i nacionalnim sredstvima. Po završetku projekta povećat će se razina sigurnosti prometa i kvaliteta javnoga gradskog prijevoza te rasteretiti postojeći dominantni pravci.

Grad Dubrovnik pokrenuo je postupak javne nabave za nabavu i ugradnju urbane opreme u sklopu projekta rekonstrukcije i proširenja Lapadske obale (II., III. i IV. faza izgradnje). Naime, uz novu prometnu regulaciju i izgradnju obalne konstrukcije u projektnome rješenju posebna pozornost posvećena je uređenju zahvaljujući kojemu će biti stvoren ugodan prostor za aktivnosti na otvorenome, uz poštivanje vrijednosti kulturno-povijesnoga naslijeđa u zoni obuhvata. Urbano komunalno uređenje buduće obalne šetnice obuhvatit će nabavu i ugradnju stupova javne rasvjete, autobusnih nadstrešnica, poleara za privez brodova, nabavu i ugradnju pametnih klupa te hortikulturno uređenje obuhvata. Kamenim dijelom šetnice protezat će se pješačko-biciklistička staza te će se formirati drvoredi s klupama za sjedenje u sjeni stabala.

Radovi na rekonstrukciji i proširenju Lapadske obale napreduju u skladu s usvojenim dinamičkim planom, a završetak projekta očekuje se u studenome 2023. U tijeku su radovi na proizvodnji i ugradnji

armiranobetonskih zavjesa, na polaganju kolektora oborinske odvodnje u trupu buduće prometnice i na ugradnji kamenne obloge na obalnome zidu, a počeli su i radovi na izgradnji vodoopskrbnoga sustava. Prema dinamičkome planu, uskoro se očekuje početak radova na polaganju instalacija niskonaponske i telekomunikacijske mreže. ▀

“ODRŽIVOST INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA KAO UVJET PRIHVATLJIVOSTI ZA EU FINANCIRANJE”

“Održivost infrastrukturnih projekata kao uvjet prihvatljivosti za EU financiranje” bila je tema dvodnevne internetske edukacije u organizaciji Hrvatskoga savjeta za zelenu gradnju, a održana je 3. i 4. svibnja 2023. preko *online*-platforme. Sudjelovalo je 170 sudionika. Tema edukacije pobudila je velik interes konzultanta, predstavnika jedinica lokalne i regionalne samouprave, arhitekata, projektanata i inženjera.

Cilj toga stručnog seminara bio je objasniti sudionicima na koji način dokazati održivost projekta te s kojim parametrima projekt mora biti usklađen, kako projektant, uz što manje dodatnih napora, u projektiranje može uključiti proračun ušteda energije i time dokazati smanjenje emisija ugljikova dioksida te kako u projekt uključiti rizike od posljedica klimatskih promjena i omogućiti ocjenu pripremljenosti zgrade za klimatske promjene.

Stručnjaci iz područja održive gradnje te EU-ova financiranja u sklopu svojih predavanja obradili su sljedeće teme: svrhu i način dodjele sredstava iz fondova EU-a, programe sufinanciranja za razdoblje 2021. – 2027., savjete za kvalitetnije projektne prijedloge, procjenu utjecaja na okoliš u EU-ovim projektima, usklađenost građevinskih projekata s kriterijima EU-ove taksonomije, dekarbonizaciju

građevinskih projekata i prilagodbu klimatskim promjenama, Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021. – 2027. (2021/C 373/01), energetske učinkovitost i OiE u projektima i kako DGNB sustav može pomoći u dokazivanju pripremljenosti projekata za sufinanciranje.

Stručni partneri bile su tvrtke *VITA PROJEKT d.o.o.* i *Speculum d.o.o.*, a podršku organizaciji te konferencije dali su Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo turizma i sporta, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Udruga gradova, Hrvatska zajednica županija i Hrvatski inženjerski savez. Program edukacije vrednovan je u sklopu Programa stalnog stručnog usavršavanja s osam sati. ▀

ZAVRŠENA DEMONTAŽA NIZOZEMSKJE DONATORSKE ZGRADE ČIJI ĆE SE ELEMENTI KORISTITI ZA GRADNJU NOVE ZGRADE

Međunarodni projekt ReCreate sufinanciran je iz programa Europske unije Obzor 2020. U sklopu toga EU-ova projekta ispitat će se mogućnosti dekonstrukcije elemenata betona bez oštećenja radi ponovne upotrebe za izgradnju novih zgrada. Projekt ReCreate traje četiri godine, a sufinanciran je s 12,5 milijuna eura bespovratnih sredstava. Projekt uključuje javno-privatno partnerstvo nekoliko sveučilišta i raznih poduzeća iz četiriju zemalja: Finske, Švedske, Nizozemske i Njemačke. Provoditelj komunikacijskih i edukativnih aktivnosti jest Hrvatski savjet za zelenu gradnju. Na projektu sudjeluje 16 partnera pa će i utjecaj projekta biti ostvaren na međunarodnoj razini, a provodi se od 2021. do 2025. pod vodstvom koordinatora sa Sveučilišta Tampere u Finskoj. S obzirom na to da je beton intenzivno korišten građevni materijal, ima znatan utjecaj na okoliš,

KRATKE VIJESTI

a njegovo ponovno korištenje smanjit će emisiju ugljikova dioksida i povoljnije utjecati na okoliš smanjenom potrošnjom energije. U sklopu projekta ReCreate bit će provedeni pilot-projekti u kojima će se postojeće predgotovljene betonske konstrukcije iskoristiti i ponovno upotrijebiti za izgradnju novih zgrada.

U sklopu projektnih aktivnosti ReCreatea uspješno je demontirana zgrada ureda provincije Gelderland u Arnhemu, u Nizozemskoj, koja se sastojala od dvaju krila, jednog s devet katova i drugog s pet katova. Krila su bila povezana jezgrom s konstrukcijom stubišta koje se sastoji od gotovih betonskih elemenata. Konstrukcija obaju krila stvorena je uz pomoć ploča s rupama koje se prostiru na rasponu od 13 metara između nosivih gotovih fasadnih elemenata. Svi nosivi, gotovi betonski elementi pohranjeni su u dvorištu tvrtke *Lagemaat* u Heerdeu koja je bila zadužena za njezinu demontažu. Elementi čekaju na svoju ponovnu upotrebu u sklopu centra znanja koji tvrtka *Lagemaat* planira izgraditi u drugoj fazi projekta, odnosu u fazi izgradnje nizozemskoga pilot-projekta. ■

POČELA GRADNJA ČVORA VIROVITICA I DIONICE PREMA ŠPIŠIĆ BUKOVICI

Gradnja treće etape dionice brze ceste Bjelovar – Virovitica – granični prijelaz Terezino Polje počela je krajem travnja 2023. uvođenjem u posao izvođača radova. Riječ je o radovima na izgradnji čvora Virovitica i na dionici Virovitica – Špišić Bukovica u dužini od 5,6 kilometara i ukupne vrijednosti približno četiri milijuna eura bez PDV-a. Rok za izgradnju čvora Virovitica je 18, a dionice do Špišić Bukovice 24 mjeseca.

Potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković izrazio je zadovoljstvo početkom radova. Virovitica i Virovitičko-podravska župa-

nija su cestovno dislocirane, a bez brzih cesta nema ozbiljnijega razvoja gospodarstva i života općenito. Tijekom 2023. bit će raspisan natječaj za prvih 15 kilometara dionice od Bjelovara prema Virovitici, istaknuo je ministar. Ivica Kirin, gradonačelnik grada Virovitice, rekao je kako je početak gradnje brze ceste jedan od najvažnijih događaja u povijesti Virovitice, a na pripremi i provedbi projekta radi se već 16 godina.

Za Viroviticu je taj projekt vrlo važan ne samo zbog sigurnosti prometa i brzine kojom će se putovati do Zagreba, već zbog činjenice da je na tu cestu naslonjena jedna od najvećih poduzetničkih zona u Hrvatskoj površine 359 hektara. Plan je da se taj spoj završi za četiri godine, kada će Virovitica konačno biti spojena s Bjelovarom i Zagrebom. Predsjednik uprave *Hrvatskih cesta* Josip Škorić zahvalio je Gradu i Županiji na pomoći kod pripreme projekta i potvrdio kako radovi na gradnji ceste neće stati dok ne bude izgrađena kompletna dionica do Bjelovara. ■

URUČENO 14 UGOVORA VRIJEDNIH 47,9 MILIJUNA EURA IZ NPOO-A 2021. – 2026.

U Opatiji je 28. travnja 2023. svečano uručeno 14 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost kroz aktivnosti u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) 2021. – 2026. za financiranje provedbe investicijskih projekata sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje. Ugovore su predstavnicima lokalnih samouprava i javnim isporučiteljima vodnih usluga uručili državni tajnik u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja Mario Šiljeg i generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković u nazočnosti predsjednika Vlade Republike Hrvatske Andreja Plenkovića. Ugovori su ukupne vrijednosti 47,9 milijuna eura s PDV-om,

od čega 29,3 milijuna eura čine bespovratna EU-ova sredstva, a odobreni su na poziv Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja za financiranje provedbe već započetih investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Za provedbu Programa vodnoga gospodarstva u sklopu Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti dostupno je 538,9 milijuna eura bespovratnih sredstava, od čega je 381,5 milijuna eura namijenjeno za ulaganja u vodnokomunalni sektor, a 157,4 milijuna eura za ulaganja u smanjenje rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama. Ulaganja koja su planirana doprinijet će očuvanju vodnih resursa, a istodobno osiguranju dostupnosti pitke vode svim građanima, osobito ranjivim i marginaliziranim skupinama, kao i na demografski ugroženim područjima. Također će doprinijeti smanjenju onečišćenja okoliša i vodnih resursa otpadnim vodama, smanjenju gubitaka u vodoopskrbnim sustavima, čime će se smanjiti pritisak na vodna tijela i doprinijeti dugoročno održivome upravljanju vodama, te smanjenju rizika od poplava odnosno pridonijeti postizanju ciljeva zaštite voda, revitalizaciji i zaštiti prirodnih resursa, dodao je generalni direktor *Hrvatskih voda*. ■

U SKLOPU POBOLJŠANJA VODNOKOMUNALNE INFRASTRUKTURE AGLOMERACIJE SPLIT – SOLIN OTVORENO GRADILIŠTE U K LISU

U Klisu su svečano otvoreni radovi u sklopu projekta poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture Split – Solin. Radovi su dio ugovora "Rekonstrukcija i dogradnja sustava odvodnje i vodoopskrbe Grada Solina i Općina Podstrana, Klis i Dugopolje". U sklopu ugovora na području

KRATKE VIJESTI

Općine Klis bit će izgrađena 21 972 metra kanalizacijskih cjevovoda, od čega 19 602 metra gravitacijskih te 2369 metara tlačnih cjevovoda. Bit će izgrađeno 13 197 metara vodoopskrbnih cjevovoda, devet kanalizacijskih crpnih stanica, 12 581 metar kabelaške kanalizacije za sustav daljinskoga nadzora i upravljanja, tri vodospreme i dvije vodoopskrbne crpne stanice. Stanovnici Klisa dobit će i 445 novih kanalizacijskih priključaka i 43 nova vodovodna priključka.

Cjelokupni projekt poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Split – Solin investicija je ukupne vrijednosti 237.807.499,19 eura, a od ukupno 188.387.880,03 eura prihvatljivih troškova 68,71 posto bit će financirano bespovratnim sredstvima Europske unije, iz Kohezijskog fonda kroz Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Preostalih 31,29 posto vrijednosti projekta bit će sufinancirano nacionalnim sredstvima. Provedbom toga projekta bit će ispunjeni EU-ovi standardi u vodnokomunalnim djelatnostima, odnosno bit će ispunjeni zahtjevi Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda 91/271/EE u aglomeraciji Split-Solin i 2. direktive o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju 98/83/EZ kroz osiguranje povećanja pokrivenosti vodoopskrbnom mrežom. ■

ODRŽAN FESTIVAL ZNANOSTI 2023. – “GRADNJA U SKLADU S PRIRODOM”

Festival znanosti jest manifestacija koja se u Hrvatskoj redovito organizira od 2003. u cilju približavanja znanosti javnosti kroz informiranje o aktivnostima i rezultatima u području znanosti, poboljšavanje javne percepcije znanstvenika te motiviranje mladih ljudi za istraživanje i stjecanje novih znanja. Čežnja za dodatnim znanjem i poticanje urođene znatiželje u svim životnim

dobima vrijedan je cilj za koji se Festival znanosti zalaže. Organizatori Festivala znanosti jesu sveučilišta u Splitu, Zagrebu, Rijeci, Zadru i Osijeku u suradnji s Tehničkim muzejom Nikola Tesla i British Councilom, a pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U sklopu Festivala znanosti Split 2023. na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu bila je postavljena izložba pod nazivom “Gradnja u skladu s prirodom”. U sklopu izložbe prikazan je proces kreiranja životnih prostora koji primjenjuju trend povratka prirodi, ali uz primjenu novih znanja koja su donijeli znanost i tehnologija. Cilj izložbe bio je pridonijeti dijalogu o važnosti povezanosti prirode i znanosti u području građevinarstva, širiti svijest o prirodi koja nas okružuje, promicati koncept građanske i otvorene znanosti te skrenuti pozornost na važnost aktivnoga uključivanja djece i mladih u znanost. ■

REKONSTRUKCIJA I DOGRADNJA SUSTAVA ODVODNJE OTPADNIH VODA U ADAMIĆEVOJ ULICI U RIJECI

U Rijeci su potpisani ugovori između Grada Rijeke, KD-a *Vodovod i kanalizacija* i GP-a Krk za radove koji će se izvoditi u Adamićevoj ulici u Rijeci. Ugovorni rok jest 13 mjeseci od uvođenja izvođača radova u posao i počinje teći 20. dana od dana potpisivanja ugovora. Ugovore su potpisali gradonačelnik Rijeke Marko Filipović, direktor KD-a *Vodovod i kanalizacija* Andrej Marochini i predsjednik Uprave GP-a Krk d.d. Sanjin Purić. Potpisivanju su prisustvovali zamjenica gradonačelnika Rijeke Sandra Krpan, privremena pročelnica Upravnoga odjela za komunalni sustav i promet Maja Malnar, rukovoditeljica Poslovne jedinice Rijeka u *Hrvatskim cestama* Silvana Sorić, koordinator za

provedbu projekta Aglomeracije Rijeke Alen Miličević i član Uprave GP-a Krk d.d. Tihomir Randelović. Riječ je o radovima na rekonstrukciji i dogradnji sustava odvodnje otpadnih voda i na poboljšanju postojećega sustava odvodnje u Adamićevoj ulici u Rijeci te radovima na rekonstrukciji dijela državne ceste D8, također u Adamićevoj ulici, koje će izvoditi GP Krk. Radovi su dio projekta poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka. Tijekom radova, čiji se početak očekuje u lipnju 2023., promet kroz Adamićevu ulicu će u početku teći otežano, a zatim će u cijelosti biti preusmjeren na ulicu Riva gdje će na snazi biti dvosmjerni režim kretanja vozila. ■

OSMA HRVATSKA KONFERENCIJA O VODAMA: “HRVATSKE VODE U PROIZVODNJI HRANE I ENERGIJE”

U Poreču će od 23. do 25. studenoga 2023. godine biti održana 8. hrvatska konferencija o vodama pod motom “Hrvatske vode u proizvodnji hrane i energije”. Cilj je konferencije da se kroz četiri tradicionalne znanstvene, stručne teme: stanje voda i o vodi ovisnih ekosustava, hidrološki ekstremi i njihove posljedice, trendovi – padaline, kopnene površinske vode, podzemne vode, prijelazne vode i priobalno more, sustavi uređenja i korištenja voda i zemljišta – stanje i razvojni projekti, sustavi javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda – stanje i razvojni projekti te vodna politika, obrazovanje, vodnogospodarsko planiranje, međunarodna suradnja i sudjelovanje javnosti, postigne sveobuhvatna i interdisciplinarna rasprava o stanju voda i upravljanju vodama u Hrvatskoj te da rezultati rasprava donesu korisne smjernice za budućnost. U sklopu konferencije bit će organiziran i okrugli stol na temu geotermalnih voda. ■